

vejelse og efter min bedste Overbevisning — og den tillader jeg mig at fordrø respekteret, selv om jeg staaer ene i saa Henseende — ikke kan andet, end at stemme imod denne Lov, stemme Nej til Lovforslaget's endelige Vedtagelse. Der er to Sider af denne Lov, jeg vil tillade mig med nogle korte Bemærkninger at dvæle ved. Der er først den reelle Side af Sagen; den kan der ganske vist siges noget godt om. Jeg vil indrømme, at som et humant Supplement til en Fattiglov kan der være noget godt ved dette Lovforslag, og det er selvfølgelig, at naar det nu bliver til Lov — og det anser jeg paa Forhaand for givet — og kommer ud i Befolkningen, saa vil jeg dog ikke — skønt jeg stemmer imod Loven — være med til at vække Misnøje i Befolkningen angaaende Lovens Brug, for derved opnaa vi intet. Derimod tror jeg, at det, ved et Forslag som dette, maa være enhver Rigsdagsmands Pligt nøje at overveje, hvad han vil stemme for, og hvad han gør, og det er jo Meningen, at vi her skulle være sammen for at raadslaa og forhandle med hinanden, og at de forskellige Anskuelser og Meninger her skulle kunne brydes; men man bør ikke lægge Mistænkeliggørelse fra nogen Side ind i den Afstemning, som nu skal foregaa her, og som vil lyde hele Landet over. Der er to Principper flaaede fast reelt taget i Loven. Det ene er dette, at Staten erkender sin Pligt til at sørge for gamle trængende, og tillige dette, at det skal ske uden Hjælp til Selvhjælp. Hertil skal jeg bemærke, at jeg meget hellere havde set, at det var paa Princippet Hjælp til Selvhjælp. I saa Henseende er jeg, om end fra et andet Synspunkt og andre Forudsætninger, enig med det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds. Jeg er vis paa, at hvis der i dette Øjeblik skulde stemmes Landet over af enhver tænkt, havde jeg nær sagt, eller fuldvoksen Mand eller Kvinde for denne, saa vilde langt flere stemme for, at der skulde ydes et vist Bidrag i de yngre Aar, end der vilde stemme for, at Kommuneraadene skulle have den overdentlig store Myndighed, som her gives i denne Lov. Det kan ikke nægtes, at Kommuneraadenes Myndighed overfor denne Sag er meget stor, og der kan godt tænkes adskilligt Misbrug i saa Henseende. Det er højst sandsynligt, at de Mænd, som stunde til at faa Nytte og Gavn af denne Lov, ville være meget forsigtige med Hensyn til Brugen af deres Valgret i mange Forhold, fordi der faktisk fra Kommuneraadens Side vil kunne lægges adskilligt Mærke til, hvorledes vedkommende havde stillet sig. Vi kunne være visse paa, mine Herrer, at Kom-

muneraadene og Sogneraadene ville i alt væsentligt blive konservative i Fremtiden — saadan staaer det da for mig — den Maade, hvorpaa disse Institutioner vælges, maa i og for sig nødvendigvis medføre, at de maa blive konservative. Jeg tror, at vi igaa en Fremtid i Møde, hvor det hovedsagelig vil dreje sig om Skellet mellem de besiddende og de ikke-besiddende Samfundsklasser, naa ja, det kan jo for saa vidt være godt, og jeg tror, i Modsetning til det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 2den Valgkreds, at Lovforslaget maaske vil være en Bølge-dæmper overfor den socialistiske Bevægelse, som det ærede Medlem var saa bange for, og som han troede, at her vilde aabnes en Sluse for, hvorigennem Socialismen kunde trænge. Det tror jeg ikke, der vil, og jeg tror som sagt, at der kan siges adskilligt i og for sig om Loven, som kan være brugelig, og den vil selvfølgelig — da vi maa tage Forholdene som de ere — komme til at virke gavnlig blandt Befolkningen. Saa vil man maaske sige: men hvorfor saa ikke stemme for den Lov. For det første staaer det for mig, at Spørgsmaalet om en virkelig Alderdomsunderstøttelse, saaledes at det var et bestemt, vist, fast Beløb, og ikke som nu en Raadesag, i det Hele taget de Principper, som Demokratiet har kæmpet for med Hensyn til Alderdomsforsørgelsen, ere skudte langt ud i Fremtiden. Altsaa, reelt taget kan jeg ikke se andet, end at Loven kun er et humant Supplement til den nye Fattiglov; den vilde nok komme en Gang, saa meget mere, som jeg synes, at Sagen her er forhastet, er presset igennem paa en Maade, som man ikke tidligere har kendt i vor parlamentariske Historie; den er forhandlet identings, som man maa sige, og er kommen frem paa en saadan Maade, at jeg af den Grund ikke i Realiteten kan give den min Stemme. Men saa er der endnu en Side, det er den saakaldte storpolitiske. Ja, undskyld mine Herrer, det er jo et Emne, der i Almindelighed er overladt nogle enkelte Førere eller Chefer, som man siger, men vi andre Smaa-folk kunne ogsaa ønske en Gang imellem at udtale nogle Ord om den Sag. Det er givet, at dette Lovforslag aabner en Afgang til en helt ny Vej i den politiske Udvikling, det er givet, at der i denne Lov anslaaes helt andre Bæner, der stiles imod helt andre Beje, og hvorledes de Herrer, som have været Forvarere og Bærere af dette Lovforslag, og som tidligere have kaldt sig hørende til Oppositionen, hvorledes de kunne saa det til at rime sammen med hele deres tidligere Færd, kan jeg ikke rigtig forestaa; thi Sagen er den, at den Regering,